



مروری بر استرپتوکوکوزیس در ماهیان

سمانه موسوی^۱، حسین عصائیان^۲، سید جلیل ذریه زهرا^۳، عالیه کریمی چالکش^۴

مرکز تحقیقات ماهیان سردآبی کشور (تنکابن)

پست الکترونیکی مسئول مقاله: sa_mosavi61000@yahoo.com

عفونتهای استرپتوکوکی در ماهی نتیجه بیماری سپتی سمی است که سبب مرگ و میر بالا (حتی بیش از ۷۵٪) در صنعت تولید ماهی می‌گردد. عامل بیماری اس ترپتوکوکوزیس، باکتریه ای کوک سی ش کل گ رم مثبت از جنس *Streptococcus*، *Entrococcus Vagococcus*، *Lactococcus* و *Streptococcus iniae* است، که گونه‌های زئونوبی و حاصله از تنه‌ها هستند. این بیماری در ماهیان پرورشی در سال ۱۹۵۸ در قزل‌آلای رنگین کمان (*Oncorhynchus mykiss*) در ژاپن گزارش شده است. این بیماری در مناطق دیگر جهان از جمله آفریقای جنوبی، آسیا، ایتالیا، آمریکا، استرالیا، فیلیپین، تایوان، کویت، ایران و بحرین نیز گزارش شده است. این بیماری در ماهیان پرورشی و وحشی و هم در ماهیان آب شور و هم آب شیرین و نیز در ماهیان زینتی دیده شده است. از جمله ماهیانی که دچار استرپتوکوکوزیس شده‌اند می‌توان به گونه‌های کوسه سیاه دم قرمز (*Epalzeorhynchus bicolor*)، سیم دریایی (*Sparus ouratus*)، کفال وحشی (*Liza klunzingeri*)، تیلایپا (*Oreochromis niloticus*)، دلفین‌های آب شیرین (*Inia geoffrensis*)، گیش دم زرد (*Seriola quinqueradiata*)، ماهی آبی و (*Plecoglossus altivelis*)، پuffer fish (*Arothron hispidus*)، کف شک ژاپنی (*Paralichthys olivaceus*) و ماهیان زینتی مانند ماهی zebra danio (*Danio rerio*)، pearl danio (*Danio*)، دلقک ماهی (*Botia macracanthus*)، Rosy barb (*Barbus conchoniuis*)، تتراها (*Hyphessobrycon sp.*) و همچنین قزل‌آلای رنگین کمان (*Oncorhynchus mykiss*) اشاره نمود. علائم بالینی بیماری استرپتوکوکوزیس در ماهی شامل: بیرون زدگی چشم، کدورت قرنیه، شنای چرخشی، تیرگی پوست و خونریزی در اطراف پایسهاله‌ها و چشم است و مهمترین اندام‌های داخلی که در اثر ابتلا به استرپتوکوکوزیس صدمه می‌بینند عبارتند از: مغز، طحال، کلیه‌ها، قلب به طوریکه طحال بزرگ و پر خون و کبد رنگ پریده می‌گردد. این بیماری در سال ۱۳۷۹ برای اولین بار در ایران توسط دکتر قیاسی از استان مازندران گزارش گردید. چندین نوع واکسن برای مقابله با استرپتوکوکوزیس بخصوص در ماهیان تیلایپا و قزل‌آلای رنگین کمان وجود دارد. استرپتوکوکوزیس می‌تواند به وسیله آنتی بیوتیک‌هایی از جمله: اریترومايسين، فلورفینیکول و آموکسی سیلین درمان گردد.

کلمات کلیدی: استرپتوکوکوزیس، *Streptococcus iniae*، ماهی، بیماری